

College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Huizen

Huizen, 17 april 2024

Betreft: agendapunt 13 Raadsvoorstel “Zienswijze bronscheiding of nascheiding PMD”

Geacht college,

Bronscheiding of nascheiding van PMD is een onderwerp dat ons al jaren bezig houdt. Laten wij vooral niet vergeten dat het geen ‘stammenstrijd’ is maar gaat om het zoveel mogelijk blijven hergebruiken van schaarse grondstoffen tegen aanvaardbare kosten en ook nog eens toekomstbestendig. Het aan de bron scheiden van glas, papier en karton en GFT heeft ons veel milieuwinst opgeleverd dat is voor iedereen duidelijk. PMD is een lastiger verhaal doordat bijvoorbeeld zachte plastic brood-, vleeswaren-, kaas- en chips verpakkingen uiteindelijk toch gewoon worden verbrand.

Volgens de gegevens in de GAD-meter 2022 werd 64,5%¹ van al het huishoudelijke afval in onze regio gescheiden verwerkt, in 2021 was dit 67,4%. We zien een daling van het totale afvalscheidingspercentage² van 2,9% in 2022 ten opzichte van 2021.

Grondstoffen- en afvalstoffenbalans 2021-2022

Fijn huishoudelijk afval (fha)	Totaal 2021 (ton)	Per inwoner (kg)	Totaal 2022 (ton)	Per inwoner (kg)
Groente-, fruit- en tuinafval (gft)	30.115	116	24.286	93
Papier en karton	12.206	47	10.777	41
Verpakkingsglas	7.679	30	6.738	26
Pmd	8.388	32	7.525	29
Textiel	1.493	6	1.358	5
Klein chemisch afval (kca)	465	2	429	2
Totaal gescheiden	60.346	233	51.113	196
Fijn huishoudelijk restafval	38.540	149	38.303	147
Totaal	98.886	382	89.416	343
Afvalscheidingspercentage fha	61%		57%	

Overgaan op nascheiden is financieel gezien ingewikkeld vanwege de gedane investeringen in ondergrondse verzamelcontainers, minicontainers en brengstations enerzijds en de hoogte van de te ontvangen inzamelvergoedingen anderzijds, maar de techniek van nascheiden werkt inmiddels minstens zo goed als bronscheiding, ontwikkelt zich bovendien nog steeds verder en levert ook nog eens meer en betere kwaliteit grondstoffen op. Terwijl de hoeveelheid bronscheiden in onze regio

¹ Ter vergelijking: Omrin: scheidingspercentage van 74,2%.

² De vergoeding van Verpact (voorheen VANG) is globaal €245,- X 863 ton= €211.435,- minder aan bronscheiding opbrengst over 2022 voor het GAD. Plus dat van deze 863 kilo misgelopen bron-PMD het grootste gedeelte restafval zal worden en verbrand wordt.

daalt en deze alleen theoretisch nog kan worden verhoogd door meer communicatie en educatie van inwoners.

De afgelopen jaren is in onze regio een dalende trend waarneembaar voor het aan de bron scheiden van PMD. Tussen 2021 en 2023 is de hoeveelheid brongescheiden PMD afgenomen met 14%. **Gemiddeld 7%**. Belangrijk te weten dat in 2022 het ingezamelde volume van bron-PMD met zo'n 10% is afgenomen van 8.388 ton naar 7.525 ton.

Er zit verder verontreiniging in het PMD afval die het niet geschikt maakt voor hergebruik, terwijl aan de andere kant het restafval ondanks al onze inspanningen nog steeds behoorlijk wat te benutten PMD bevat. Des te belangrijker om te gaan kiezen met het oog op de toekomstige ontwikkelingen. Ook zijn er bij nascheiding minder transportbewegingen/CO2 in de wijken en op de snelwegen door ons restafval samen met het PMD op te halen. Weliswaar weegt PMD afval weinig, maar het heeft wel veel volume, daardoor zijn nog steeds veel diesel vrachtwagens voor het vervoer van ons PMD afval over soms honderden kilometers nodig.

Laten wij ons realiseren dat ruim 50% van alle Nederlandse huishoudens in zo'n 90 gemeenten al met nascheiding werken. Waaronder de 4 grote steden en Almere. Zo is een laagbouw gemeente als Wassenaar, te vergelijken met Laren en Blaricum uit onze regio, 3 jaar geleden overstapt op nascheiding, verder Oegstgeest, Barendrecht, Sneek en Leidschendam om maar wat te noemen. Duidelijk is dus dat nascheiding niet alleen voor grote gemeenten met hoogbouw geschikt en effectief is.

Voor de verwerking van huishoudelijk restafval heeft de GAD een contract met EVI. Het contract met EVI loopt eind juni 2026 af. Voor de verwerking van de PMD fractie heeft het GAD een overeenkomst met RKN tot en met december 2024 met een verlengingsoptie van 5 jaar. In dit PMD contract is de optie opgenomen om de einddatum gelijk te trekken met de einddatum van het restafvalcontract met EVI. Dit is belangrijk omdat de keuze voor bronscheiden of nascheiden van PMD zowel effect heeft op het contract voor PMD als op het contract voor restafval.

Als wij willen kijken naar de toekomst is de vraag: [Is er \(straks\) voldoende nascheidingscapaciteit in Nederland?](#) Hier vallen in een interessant artikel in Binnenlands Bestuur van 12 december 2023 van **KplusV** (de adviseur van onze regio) wetenswaardige dingen te lezen. Met een totale capaciteit van circa 1.700 kton is de nascheid capaciteit (zie afbeelding hieronder) altijd nog klein in vergelijking met de circa 6.500 kton Nederlandse verbrandingscapaciteit.

- **In het Nationale Programma Circulaire Economie is het idee geïntroduceerd om nascheiding mogelijk in de toekomst te verplichten.** Met het aanvullend nascheiden van huishoudelijk brongescheiden restafval of afgekeurd PMD, zouden vooral extra kunststoffen

gesorteerd kunnen worden zodat het niet verbrand hoeft te worden. Dit leidt tot minder CO2-uitstoot bij verbranding en het vervangen van fossiele grondstoffen.

- Als alle huidige plannen voor extra capaciteit werkelijkheid worden, dan komt de totale nascheidingscapaciteit uit op zo'n 2.300 kton. Dit is 80% van de jaarlijkse hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval (2.900 kton). Er wordt echter niet alleen huishoudelijk, maar ook bedrijfsafval nagescheiden. **De huidige nascheidingsplannen zijn dus onvoldoende om al het Nederlandse (aanvullend) na te scheiden.**
- **Nieuwe installaties zijn vanwege ruimtegebrek, bestemmingsplannen en (stikstof)vergunningen niet gemakkelijk gebouwd. Bovendien blijft de business case lastig zolang fossiele grondstoffen goedkoper zijn dan secundaire.**
- **Wees er snel bij.** Gegeven de huidige krapte op de nascheidingsmarkt is het voor gemeenten en afvalorganisaties met nascheidingsambities zaak om er vroeg bij te zijn. De wensen en eisen moeten ruim voor de afloop van het huidige verwerkingscontract in kaart worden gebracht. Een aanbesteding kan deze vervolgens weer kenbaar maken aan de afvalmarkt. **Als er voldoende tijd is tussen de aanbesteding en de ingangsdatum, kunnen afvalverwerkers in hun bestaande installaties waarschijnlijk wel ruimte maken voor kleine nascheidingspercelen (<20 kton).**

Wat merken onze burgers van nascheiden

Bij nascheiden kan door onze inwoners worden volstaan met minder containers in hun tuin of op hun balkon en is het vaak onjuiste – hoe goed bedoelde ook - scheiden met de hand verleden tijd. Bij de overgang naar nascheiding moet in veel gevallen een eerder verstrekte container worden terug genomen of mogelijk van een nieuwe deksel worden voorzien. Onze inwoners zijn zeer vertrouwd met het wegbrengen van glas naar de glasbak, hun papier en karton doen zij al jaren in de papierbak en hun GFT afval in de GFT bak. Het goed en volledig scheiden van PMD is best ingewikkeld en de automatisering maakt dat het proces van nascheiding sneller en nauwkeuriger verloopt dan wij nu met bronscheiding kunnen. In het kader van deze belangrijke keuze zijn onze inwoners nog niet gehoord, terwijl voor succes van bronscheiding de scheidingsbereidheid van onze inwoners juist essentieel is.

Kijk voor een snelle indruk over mogelijkheden van nascheiding naar de onderstaande video:
https://rtvoost.bbvms.com/p/regiogroei_oost_web_videoplayer_noconsent/c/5191942.html

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 47 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad, wil ik u graag de volgende schriftelijke vragen stellen.

1. Levert bron- en nascheiding volgens u vergelijkbare scheidingsresultaten op of is het resultaat van nascheiding inmiddels zowel kwalitatief als kwantitatief beter? Kunt u dit toelichten?
2. Hoe houdbaar is bronscheiding in het licht van de jaarlijks met gemiddeld 7% dalende opbrengst van de PMD hoeveelheden in onze regio?
3. Deelt u onze mening dat nascheiding – kijkend naar bijvoorbeeld de resultaten van Omrin- ook voor onze regio gemeenten geschikt en kansrijk kan zijn? Zo ja, waarom dan? Zo nee,

waarom niet? Wat is daarbij de invloed van de verschillende bedragen³ van de te ontvangen vergoeding voor bron en voor nascheiding?

4. Heeft u kennis genomen van het artikel van de adviseur van de regio KplusV in Binnenlands Bestuur? Hoe beoordeelt en waardeert u de conclusie dat de huidige krapte op de nascheidingsmarkt het voor gemeenten met nascheidingsambities nodig maakt om er vroeg bij te zijn?
5. Deelt u onze mening dat toekomstige Europese of Nederlandse wetgeving zal gaan over hogere scheidingsresultaten, het verhogen van de verbrandingsbelasting voor restafval, het mogelijk verplichten van nascheiding, het opleggen van monostromen aan de verpakkingindustrie, het verhogen van recycleert in nieuwe verpakkingen en circulariteit in het algemeen? Wat betekent het dalende scheidingspercentage in onze regio in dat opzicht?
6. Op welke wijze en wanneer wordt - in het licht van het belang voor bronscheiding van de scheidingsbereidheid van onze inwoners - de mening van onze inwoners over de keuze bron- of nascheiding in het kader van burgerparticipatie gevraagd?
7. Waarom vind besluitvorming plaats terwijl de GAD-meter 2023 nog niet beschikbaar is en deze dus niet bij onze besluitvorming kan worden betrokken? Kunt u aangeven of en met hoeveel procent de hoeveelheid PMD in 2023 is gedaald? Hoe kunnen de uitkomsten van de GAD-meter 2023 alsnog door de raden worden betrokken bij de uiteindelijke beoordeling van deze voorstellen?
8. Deelt u onze mening dat de cijfermatige en modelmatige onderbouwing van KplusV uitgaat van een groot aantal aannames⁴ die niet onderbouwd zijn of op hardheid zijn getoetst? Is daar ook een risico analyse anders dan de genoemde scenario's in het kader van de sensitiviteitsanalyse van gemaakt?
9. Kunt u aangeven hoe de hoge eenmalige kosten⁵ op juistheid zijn getoetst en op welke wijze en tegen welke kosten andere gemeenten de overgang naar nascheiding hebben gerealiseerd? Wat was voor wat betreft de eenmalige kosten globaal cijfermatig de invloed van tussen 2020 en 2024 in de regio geplaatste ondergrondse containers⁶?
10. Wat is de invloed van de voorliggende keuzes voor de strategische huisvesting van de GAD en de optimalisatie daarvan (herontwikkeling Crailo, Hooftlaan, Loodijk)?
11. Op welke wijze kan de mogelijkheid het huidige PMD contract te verlengen door de einddatum gelijk te trekken met de einddatum van het restafvalcontract worden benut voor een betere beoordeling van het voorliggende voorstel en de optimalisatie van het aanbestedingsresultaat?

Ik zie uw **mondelijke beantwoording in de raadsvergadering van 18 april 2024** graag tegemoet.

Met vriendelijke groeten,

Rob Bource / SGP Huizen

³ **Inzamelvergoeding bronscheidingsmodel 2024 € 261,07 per ton ingezameld PMD. Inzamelvergoeding nascheidingsmodel 2024 € 14,74 per ton ingezameld, na te scheiden restafval.**

⁴ Percentage afkeur, verbrandingsbelasting, dalende trend in hoeveelheid brongescheiden PMD, verplichting tot nascheiding, effect statiegeld kleine flesjes en blikjes.

⁵ Eenmalige kosten volgens KplusV. 2020: € 207.000. 2024: € 780.000.

⁶ Bron GAD-meter 2022: In 2022 zijn er 60 containers geplaatst bij nieuwbouw. Totaal zijn er 247 containers geplaatst in de regio.